

NÆRHEDS- OG GRUNNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Meddelelse fra Kommissionen om vurdering af bestemmelserne for arbejdstagere om bord på havgående fiskerfartøjer, der er indeholdt i direktiv 2003/88/EF – KOM (2011) 306

Resumé

Meddelelsen indeholder Kommissionens vurdering af, hvordan bestemmelserne i direktiv 2003/88/EF om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden fungerer for arbejdstagere om bord på havgående fiskeskibe. Kommissionen har på den baggrund udpeget områder, som kræver yderligere opmærksomhed.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen skal ifølge direktiv 2003/88/EF vurdere, hvordan direktivets arbejds-/hviletidsbestemmelser for arbejdstagere om bord på havgående fiskeskibe (artikel 21) fungerer. Det skal i den forbindelse overvejes, hvorvidt disse bestemmelser fortsat er hensigtsmæssige, særligt hvad angår sundhed og sikkerhed, med henblik på at foreslå passende ændringer, hvis det er nødvendigt.

På den baggrund har Kommissionen den 31. maj 2011 udsendt en meddelelse om vurderingen af direktivets bestemmelser for arbejdstagere om bord på havgående fiskeskibe. Meddelelsen bygger på en høring i form af en spørgeskemaundersøgelse, som Kommissionen har gennemført blandt medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter på europæisk plan.

På baggrund af spørgeskemaundersøgelsen konkluderes generelt i meddelelsen, at virkningen af lovgivningen om arbejdstagere om bord på fiskeskibe adskiller sig i medlemsstaterne. Høringens vigtigste konklusioner er endvidere, at:

- der fortsat bør gælde særlige bestemmelser for arbejdstagere om bord på fiskeskibe, svarende til direktivets artikel 21,
- ni medlemsstater finder direktivets nuværende personelle anvendelsesområde tilstrækkeligt,
- nogle medlemsstater rejser tvivl om, hvorvidt kriteriet om maksimal arbejdstid er tilstrækkeligt i betragtning af de særlige arbejdsmønstre inden for fiskeriet og vanskeligheden ved kontrol og håndhævelse,

- i nogle medlemsstater skaber overholdelse af de uafbrudte seks timers hviletid praktiske problemer,
- det er almindeligt accepteret, at den generelle regulering i direktivet om varigheden af natarbejde ikke bør gælde for arbejdstagere på fiskeskibe, ligesom specifik lovgivning om varigheden af natarbejde heller ikke anses for nødvendig,
- muligheden for undtagelser fra de generelle arbejdstidsmønstre, der er fastsat for arbejdstagere om bord på fiskeskibe, blev betragtet som en nødvendig fleksibilitetsmekanisme.

Arbejdsmarkedets parter indledte i 2010 forhandlinger om at gennemføre elementer af ILO 188 i EU-retten via en aftale mellem arbejdsmarkedets parter. En sådan aftale kan også indeholde bestemmelser om tilrettelæggelse af arbejdstiden om bord på fiskeskibe. Arbejdsmarkedets parter ønsker dog ikke ændringer på EU-plan, bortset fra dem der blev indført ved ILO konventionen.

Direktivets artikel 21 fastsætter særlige regler for arbejdstagere på fiskeskibe om ret til tilstrækkelig hvile og begrænsning af den maksimale arbejdstid. Meddelelsen peger på, at FN's arbejdsorganisation, ILO, i 2007 vedtog en konvention (188) om arbejdsforhold i fiskerisektoren. Denne omfatter foruden regulering af hviletid også en række andre aspekter, der har betydning for beskyttelse af arbejdstagere. I en ikke-bindende henstilling har Rådet opfordret medlemsstaterne til at ratificere konventionen hurtigst muligt og helst inden udgangen af 2012.

Kommissionen vil fortsat følge forhandlingerne om gennemførelse af ILO konventionen med henblik på i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter at identificere eventuelle områder, hvor EU's indsats er nødvendig. Det vil ske i sammenhæng med den igangværende revision af andre dele af direktivet.

Som et resultat af høringen har Kommissionen udpeget en række områder, som kræver yderligere opmærksomhed. Det er bl.a. følgende:

- situationen for selvstændige, der normalt arbejder på små fartøjer og ofte er partsfiskere,
- spørgsmålet om hvorvidt den gennemsnitlige maksimale ugentlige arbejdstid respekteres,
- lægeligt tilsyn af søfarende, der arbejder om natten,
- brugen af undtagelserne i henhold til artikel 21.

Afslutningsvist noterer Kommissionen sig, at det primære mål for Fællesskabets strategi om sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen 2007-2012 fortsat er at forbedre arbejdsvilkårene. Til dette formål er Kommissionen ved at udarbejde ikke-bindende retningslinjer for korrekt anvendelse af en række arbejdsmiljødirektiver, især i fiskerisektoren.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om meddelelsen.

3. Nærhedsprincippet

Meddelelsen er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Meddelelsen har ingen konsekvenser for dansk ret.

5. Høring

Meddelelsen har været i høring hos Fagligt Fælles Forbund, Fiskernes Forbund og Danmarks Fiskeriforening. Der har ikke været bemærkninger.

6. Andre landes holdninger

Der er ikke på nuværende tidspunkt kendskab til andre landes holdning til meddelelsen.

7. Foreløbig dansk holdning

Danmark noterer sig Kommissionens meddelelse. Generelt lægger Danmark vægt på, at hviletidsreglerne bygger på internationale principper og sikrer den nødvendige fleksibilitet.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Meddelelsen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Meddelelsen har ikke samfundsøkonomiske konsekvenser.

10. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Meddelelsen har ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.